

ТЗ(4Укр)6
У45

У КРАЇНСЬКІ ДИПЛОМАТИЧНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА В НІМЕЧЧИНІ

1918 –
1922

ДОКУМЕНТИ І МАТЕРІАЛИ

«СМОЛОСКИП»

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ АРХЕОГРАФІЇ
ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ім. М. С. ГРУШЕВСЬКОГО

**УКРАЇНСЬКІ ДИПЛОМАТИЧНІ
ПРЕДСТАВНИЦТВА
В НІМЕЧЧИНІ
(1918–1922)**

ДОКУМЕНТИ І МАТЕРІАЛИ

Упорядники:
Василь Даниленко, Наталія Кривець

КИЇВ
«СМОЛОСКИП»
2012

ББК 63.3(4УКР)612–6
У45

Подані у збірнику документи і матеріали розкривають становлення і функціонування національного посольства України в Німеччині у 1918–1922 рр., взаємодію з іншими дипломатичними представництвами у країнах Європи, діяльність Військово-санітарної місії та місії Українського Червоного Хреста. Вперше опубліковані архівні документи висвітлюють українсько-німецькі відносини періоду Української революції, роль зовнішньополітичної служби та окремих дипломатів у відстоюванні політичних, економічних та культурних інтересів України на міжнародній арені.

Для науковців, викладачів і студентів вищих навчальних закладів, усіх, хто цікавиться історією зовнішньої політики і дипломатії нашої держави у ХХ ст.

Редакційна колегія:

*Геннадій Боряк, Дмитро Бурім, Микола Варварцев,
Степан Віднянський (відповід. редактор),
Олександр Маврін, Наталія Маковська*

Рецензенти:

Олексій Кураєв, Олег Павлюченко, Руслан Пиріг

*Затверджено до друку вченою радою
Інституту історії України НАН України,
протокол № 3 від 26 березня 2009 р.*

*Видання здійснено завдяки фінансовій підтримці
Видавничого Фонду Ади Кулик (США)*

ISBN 978-966-2164-49-7
(ТОВ «Смолоскип»)
ISBN 978-966-1676-29-8
(МБФ «Смолоскип»)

- © В. Даниленко, Н. Кривець, упорядкування, передмова, коментарі, 2012
- © Інститут історії України НАН України, 2012
- © Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, 2012
- © «Смолоскип», 2012

ЗМІСТ

Передмова. *Василь Даниленко, Наталія Кривець* 5

ДОКУМЕНТИ І МАТЕРІАЛИ

1. Наказ Ради Народних Міністрів УНР
про призначення О. Севрюка тимчасовим
представником УНР в Німеччині
Березень 1918 р. 49
2. Вірча грамота Ради Народних Міністрів УНР
про призначення О. Севрюка дипломатичним
представником УНР в Німеччині
17 березня 1918 р. 49
3. Телеграма управляючого МЗС УНР
М. Любинського посланникові УНР в Німеччині
О. Севрюку із вказівками про взаємодію
з українськими представниками в Румунії
8 квітня 1918 р. 50
4. Телеграма управляючого МЗС УНР
М. Любинського посланникові УНР в Німеччині
О. Севрюку із вказівкою повідомити уряд
Німеччини про протиправні дії німецького
військового командування в Україні
13 квітня 1918 р. 51
5. Телеграма управляючого МЗС УНР
М. Любинського посланникові УНР в Німеччині
О. Севрюку про фінансування зовнішньополітичної:
діяльності та позицію щодо Румунії
16 квітня 1918 р. 52
6. Телеграма посланника УНР в Німеччині
О. Севрюка управляючому МЗС УНР
М. Любинському про необхідність добитися
українсько-німецького порозуміння
21 квітня 1918 р. 53

-
7. Телеграма управляючого МЗС УНР
М. Любинського посланникові УНР
в Німеччині О. Севрюку із вказівками
для українського посольства та інформацією
про зовнішньополітичну діяльність УНР
22 квітня 1918 р. 54
  8. Лист МЗС УНР до українського посольства
в Німеччині з проханням інформувати німецькі
підприємства про торговельну виставку в Україні
23 квітня 1918 р. 55
  9. Телеграма посланника УНР в Німеччині
О. Севрюка до МЗС УНР про ставлення
німецького уряду до військових подій в Україні
25 квітня 1918 р. 56
  10. Телеграма МЗС УНР посланникові УНР
в Німеччині О. Севрюку про зовнішньополітичні
акції українського уряду
25 квітня 1918 р. 56
  11. Телеграма МЗС УНР посланникові УНР
в Німеччині О. Севрюку про діяльність
німецького військового командування в Україні
27 квітня 1918 р. 58
  12. Телеграма МЗС УНР посланникові УНР
в Німеччині О. Севрюку з вказівкою добитись
запевнень німецького уряду про невтручання
у внутрішні справи УНР
Квітень 1918 р. 58
  13. Лист МЗС Української Держави Надзвичайному
посланникові в Німеччині про закупівлю книжок
для Міністерства торгівлі і промисловості
14 травня 1918 р...... 59
  14. Уповноваження О. Козія МЗС Української
Держави на тимчасове ведення справ українського
дипломатичного представництва в Берліні
17 травня 1918 р. 60

-
15. Повідомлення Міністерства закордонних справ
Української Держави Тимчасовому
представникові УНР в Берліні О. Севрюку
про відкликання його з посади
Травень 1918 р. 60
  16. Лист МЗС Української Держави до Німецького
дипломатичного представництва в Києві
про дозвіл на виїзд до Берліна
співробітників українського посольства
[17 червня] 1918 р. 61
  17. Лист Гетьмана Павла Скоропадського
до німецького імператора Вільгельма II
про призначення Ф. Штейнгеля
послом Української Держави в Німеччині
[Червень] 1918 р. 62
  18. Вітальна телеграма офіцерів і козаків
українського табору в Ганновері
послу Української Держави в Німеччині
5 липня 1918 р. 63
  19. Лист посла Української Держави в Берліні
Ф. Штейнгеля до міністра закордонних справ
Д. Дорошенка про приїзд
та перші дні роботи посольства
6 липня 1918 р. 64
  20. Лист посла Української Держави в Німеччині
Ф. Штейнгеля до міністра закордонних справ
Д. Дорошенка про перспективи визнання
України іншими державами
12 липня 1918 р. 66
  21. Лист посла Української Держави в Німеччині
Ф. Штейнгеля до міністра закордонних справ
Д. Дорошенка про надання необхідної
політичної інформації
12 липня 1918 р. 67

-
22. Лист МЗС Української Держави до посла в Німеччині Ф. Штейнгеля з проханням з'ясувати можливості визнання нейтральними державами самостійної України
27 липня 1918 р. 68
23. Пояснювальна записка про обставини запрошення на службу при посольстві України в Німеччині Г. Міллера
31 липня 1918 р. 69
24. Інструкція Головного штабу Військового міністерства Української Держави Військово-санітарній місії для справ військовополонених у Німеччині
6 серпня 1918 р. 70
25. Супровідний лист МЗС Української Держави до замовлення Міністерства освіти на закупівлю посольством у Німеччині шкільного приладдя
17 серпня 1918 р. 72
26. Лист міністра внутрішніх справ України І. Кістяківського послу Української Держави в Німеччині Ф. Штейнгелю про видачу посвідчення М. Олексієву
31 серпня 1918 р. 72
27. Телеграма посла Української Держави в Німеччині Ф. Штейнгеля до Голови Ради Міністрів Ф. Лизогуба про приїзд Гетьмана П. Скоропадського до Берліна
4 вересня 1918 р. 73
28. Радіотелеграма заступника міністра закордонних справ О. Палтова до міністра закордонних справ Української Держави Д. Дорошенка про перебування Гетьмана П. Скоропадського з візитом у Берліні
7 вересня 1918 р. 74

-
29. Лист МЗС Української Держави до посольства в Німеччині про надання допомоги Українському Генеральному консульству в Фінляндії у доставці кореспонденції
10 вересня 1918 р. 74
30. Лист посольства в Німеччині до МЗС Української Держави про надсилання речей, документів та грошей українських військово-полонених, померлих у німецьких таборах
14 вересня 1918 р. 75
31. Супровідний лист українського посольства в Німеччині до фінансового звіту про витрати коштів, наданих Міністерством закордонних справ Української Держави
30 вересня 1918 р. 75
32. Пояснювальна записка українського посольства в Німеччині до фінансового звіту Міністерству закордонних справ Української Держави
1 жовтня 1918 р. 76
33. Лист МЗС Української Держави до посольства в Німеччині з проханням передати зшитки професору І. Головинському
19 жовтня 1918 р. 78
34. Лист МЗС Української Держави до посольства в Німеччині про відшкодування витрат урядовців закордонних установ
26-28 жовтня 1918 р. 78
35. Лист посольства Української Держави в Німеччині до МЗС з проханням надіслати «Державний вісник»
28 жовтня 1918 р. 79
36. Лист МЗС Української Держави до посольства в Німеччині з проханням придбати друкарські машинки
31 жовтня 1918 р. 80

---

37. Лист голови Військово-санітарної комісії Української Держави в Німеччині до посольства в Німеччині про видачу необхідних документів співробітникові Комісії Г. Петренку 5 листопада 1918 р.	81
38. Лист посольства в Німеччині до МЗС Української Держави про повернення дипломатичної пошти 7 листопада 1918 р.	81
39. Лист міністра закордонних справ Української Держави Д. Дорошенка до посольства Німеччини в Україні про призначення В. Оренчука консулом у Мюнхені 22 листопада 1918 р.	82
40. Повідомлення німецьких урядовців посольству Української Держави про взаємний порядок звільнення від судових та митних зборів під час придбання нерухомості 22 листопада 1918 р.	83
41. Лист посольства Української Держави у Австрії до посольства в Німеччині з проханням надати всю інформацію, одержану з Києва 23 листопада 1918 р.	84
42. Повідомлення посольства в Німеччині МЗС Української Держави про видачу С. Левенсону посвідчення про українське громадянство 26 листопада 1918 р.	85
43. Повідомлення посольства Української Держави в Німеччині послові в Австрії про політичну ситуацію в Україні 26 листопада 1918 р.	85
44. Повідомлення посольства Української Держави в Німеччині про звільнення драгомана В. Свенцицького і відрядження його до МЗС 30 листопада 1918 р.	87

-
45. Лист посольства в Німеччині до МЗС
Української Держави про порядок надання
дозволу на виїзд з України в Німеччину
2 грудня 1918 р. 88
46. Заява В. Пожидаєва з проханням призначити
його на посаду урядовця посольства УНР
в Німеччині
10 січня 1919 р. 88
47. Лист дипломатичної місії УНР у Швеції
до посольства УНР в Німеччині з проханням
з'ясувати долю переказаних з Києва грошей
19 січня 1919 р. 89
48. Повідомлення міністра фінансів УНР
Б. Мартоса про призначення Г. Супруна
агентом міністерства
21 січня 1919 р. 90
49. Лист посольства УНР в Німеччині
до дипломатичної місії УНР у Швеції
про переказані з Києва гроші
24 січня 1919 р. 90
50. Лист посольства УНР в Німеччині
до українського уряду про сприяння
німецьким представникам Бандау і Альберті
27 січня 1919 р. 91
51. Вербальна нота посольства Швеції
в Берліні про негайне повернення з Києва
до Стокгольма представника
Шведського генерального консульства
31 січня 1919 р. 92
52. Доповідна записка посла УНР в Німеччині
М. Порша Головному отаману військ УНР
С. Петлюрі про невідкладні заходи
міжнародного характеру
4 лютого 1919 р. 92

---

53. Повідомлення посла УНР в Німеччині М. Порша міністру закордонних справ УНР про офіційний вступ на посаду <i>11 лютого 1919 р.</i>	94
54. Повідомлення посольства УНР в Німеччині барону Штейнгелю про пересилку листа МЗС УНР <i>12 лютого 1919 р.</i>	95
55. Повідомлення консульства УНР у Баварії про пересилку до посольства УНР в Німеччині копій доповідних, відправлених у Київ <i>18 лютого 1919 р.</i>	95
56. Повідомлення консульства УНР у Баварії про газетні публікації в іноземній пресі стосовно України <i>19 лютого 1919 р.</i>	96
57. Повідомлення фінансового агента Г. Супруна послові УНР в Німеччині про переказ коштів для розвитку торговельних відносин України зі Швейцарією <i>20 лютого 1919 р.</i>	97
58. Лист голови дипломатичної місії УНР в Англії послові УНР у Німеччині з проханням допомогти обміняти рублі на німецькі марки <i>22 лютого 1919 р.</i>	98
59. Лист голови дипломатичної місії УНР у Данії послові УНР в Німеччині з проханням допомогти обміняти рублі на німецькі марки <i>22 лютого 1919 р.</i>	100
60. Посвідка посольства УНР в Німеччині, видана секретареві фінансової місії О. Соболіву <i>22 лютого 1919 р.</i>	101
61. Повідомлення фінансового агента Г. Супруна послові УНР в Німеччині про стан українського карбованця на закордонних ринках <i>22 лютого 1919 р.</i>	101

-
62. Лист посольства УНР в Німеччині до агента
Міністерства фінансів УНР з проханням видати
гроші в німецькій валюті
26 лютого 1919 р. 103
63. Розпорядження МЗС УНР про обов'язкову
видачу дипломатичним кур'єрам посвідчень
про відрядження
27 лютого 1919 р. 103
64. Вказівка МЗС УНР послу УНР в Німеччині
М. Поршу негайно виїхати до місця призначення
Лютий 1919 р. 104
65. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині
про неможливість виконати вербальну ноту
Шведського посольства
4 березня 1919 р. 105
66. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині
про надсилання найновіших закордонних газет
4 березня 1919 р. 106
67. Клопотання МЗС УНР про надання допомоги
місії Українського Червоного Хреста
у справі українських полонених
5 березня 1919 р. 106
68. Супровідний лист посольства УНР в Німеччині
до копії доповідної записки, направленої
міністру закордонних справ УНР
11 березня 1919 р. 107
69. Лист дипломатичної місії УНР у Скандинавії
до посольства УНР в Німеччині
про пересилку петроградських газет
11 березня 1919 р. 108
70. Лист посольства УНР в Німеччині
до фінансового агента Г. Супруна з проханням
допомогти радникові дипломатичної місії УНР
у Скандинавії М. Галушинському
13 березня 1919 р. 109

---

71. Огляд політичної ситуації за 1–15 березня 1919 р., підготовлений інформаційним відділом посольства УНР в Німеччині <i>16 березня 1919 р.</i>	109
72. Лист МЗС УНР послу УНР в Німеччині М. Поршу про виплату речових грошей молодшим урядовцям <i>20 березня 1919 р.</i>	123
73. Огляд політичних подій 16–23 березня 1919 р., підготовлений інформаційним відділом посольства УНР в Німеччині <i>24 березня 1919 р.</i>	124
74. Звернення агента Міністерства фінансів УНР до посла УНР в Німеччині з проханням видати дипломатичний паспорт для Ф. Хом'яка <i>24 березня 1919 р.</i>	136
75. Повідомлення посольства УНР в Німеччині агенту Міністерства фінансів УНР про зарахування його в дипломатичний корпус <i>28 березня 1919 р.</i>	136
76. Повідомлення голови Надзвичайної дипломатичної місії УНР у Скандинавії про адреси для взаємного листування <i>30 березня 1919 р.</i>	137
77. Повідомлення консула УНР у Баварії послу УНР в Німеччині про більшовицьку агітацію <i>31 березня 1919 р.</i>	138
78. Повідомлення МЗС УНР послу УНР в Німеччині про неможливість утворення при посольстві другої посади радника <i>Березень 1919 р.</i>	140
79. Звернення консула УНР в Ризі до посла УНР в Німеччині про виділення коштів для утримання консульства <i>3 квітня 1919 р.</i>	140

-
80. Доручення МЗС УНР послу в Німеччині повідомити голову дипломатичної місії УНР у Вашингтоні про передачу справ
8 квітня 1919 р. 141
81. Лист консула УНР в Ризі до посла УНР в Німеччині про фінансове становище консульства
9 квітня 1919 р. 142
82. Повідомлення МЗС УНР посольству УНР в Німеччині про звільнення урядовців посольства за власним бажанням
9 квітня 1919 р. 143
83. Лист відділу преси МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині з повідомленням про евакуацію міністерства до м. Рівне та надсилання інформаційних матеріалів
10 квітня 1919 р. 144
84. Повідомлення відділу преси МЗС УНР посольству УНР в Німеччині про надсилання інформаційних матеріалів
10 квітня 1919 р. 145
85. Розвідувальне донесення про становище в тилу Українського фронту
13 квітня 1919 р. 145
86. Довідка Міністерства фінансів УНР про відсутність відомостей щодо надання коштів послу Української Держави в Німеччині Ф. Штейнгелю
14 квітня 1919 р. 151
87. Звернення О. Хропко-Драгоманової до посольства УНР в Німеччині з проханням допомогти виїхати з Швейцарії до Фінляндії
16 квітня 1919 р. 152
88. Повідомлення МЗС УНР посольству УНР в Німеччині про залізничний шлях Голоби – Ейджунен
19 квітня 1919 р. 153

---

89. Повідомлення МЗС УНР про підтримку клопання перед урядом Франції щодо сприяння у звільненні українських полонених у Німеччині <i>19 квітня 1919 р.</i>	154
90. Повідомлення МЗС УНР посольству УНР в Німеччині про пошук в архівах договорів з Німеччиною <i>19 квітня 1919 р.</i>	154
91. Лист посольства УНР в Німеччині до міністра закордонних справ УНР про унормування діяльності фахових урядових комісій і агентів <i>25 квітня 1919 р.</i>	155
92. Супровідний лист Пресової служби УНР до надісланої з Відня карти України посольству УНР в Німеччині <i>26 квітня 1919 р.</i>	157
93. Лист агента Міністерства фінансів УНР до посольства УНР в Німеччині про сприяння Н. Костюкові у подорожі до Рівного <i>3 травня 1919 р.</i>	158
94. Повідомлення посла УНР в Німеччині М. Порша міністру закордонних справ УНР про гетьмана П. Скоропадського <i>5 травня 1919 р.</i>	158
95. Повідомлення представника Українського генерального штабу послові УНР в Німеччині про структуру та озброєння армії Галлера <i>6 травня 1919 р.</i>	159
96. Звіт інформаційного відділу посольства УНР в Німеччині про стан та завдання діяльності відділу <i>10 травня 1919 р.</i>	160
97. Супровідний лист посла УНР в Німеччині до міністра закордонних справ УНР із копіями звернень консула УНР в Ризі <i>11 травня 1919 р.</i>	163

-
98. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині
про надсилання бюлетенів Берлінської біржі
11 травня 1919 р. 164
99. Лист редактора журналу «Шлях» З. Кузелі
до Військової місії УНР в Німеччині
про вербування військовополонених
до російської Добровольчої армії
15 травня 1919 р. 164
100. Лист української громади табору полонених
Гаммельн до Військової місії УНР в Німеччині
про проблеми відправки в Україну
17 травня 1919 р. 165
101. Лист місії Українського Червоного Хреста
в Німеччині про закупівлю білизни
19 травня 1919 р. 166
102. Лист редактора журналу «Шлях» З. Кузелі
до Військової місії УНР в Німеччині
про антиукраїнську діяльність
російського генерала Вермонта
20 травня 1919 р. 167
103. Розписка М. Російської про одержання
від посольства УНР в Німеччині
грошової допомоги
22 травня 1919 р. 168
104. Повідомлення консульства УНР у Баварії
про затримки українських громадян
на австрійському кордоні
23 травня 1919 р. 169
105. Лист консульства УНР у Баварії до посольства
УНР в Німеччині про видачу документів
вихідцям із Галичини
23 травня 1919 р. 170
106. Розписка М. Ульріх про одержання від
посольства УНР в Німеччині грошової допомоги
24 травня 1919 р. 171

---

107. Супровідний лист посольства УНР у Австрії до обіжника МЗС УНР про обов'язковість забезпечення кур'єрів коштами і відповідними посвідченнями <i>30 травня 1919 р.</i>	172
108. Постанова Директорії УНР про асигнування 1 млн гривень посольству УНР в Німеччині <i>31 травня 1919 р.</i>	172
109. Постанова Кабінету Народних Міністрів УНР про підлеглисть послам фахових місій на території інших держав <i>31 травня 1919 р.</i>	173
110. Розписка Е. Пшайдт про одержання від посольства УНР в Німеччині грошової допомоги <i>Не раніше 1 червня 1919 р.</i>	174
111. Повідомлення консульства УНР у Баварії про пересилку листа стосовно становища на півдні України <i>5 червня 1919 р.</i>	175
112. Звернення голови Української військової місії в Німеччині до посольства УНР про допомогу в поверненні заарештованих Міністерством фінансів Німеччини грошей <i>7 червня 1919 р.</i>	176
113. Розпорядження міністра закордонних справ УНР В. Темницького про надання відомостей щодо кадрового і матеріального забезпечення українських представництв та про їхню діяльність <i>12 червня 1919 р.</i>	177
114. Звернення українок О. Петренко та К. Гербет до посольства УНР в Німеччині з проханням допомогти повернутися в Україну <i>14 червня 1919 р.</i>	179

-
115. Звернення фінансового агента Г. Супруна до посольства УНР в Німеччині про видачу інженерові Ю. Любарському кур'єрського листа для поїздки в Голландію 17 червня 1919 р. 180
116. Клопотання голови Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині перед посольством УНР стосовно українських робітників у Дельменгорсті й Гемелінгені 20 червня 1919 р. 180
117. Розпорядження МЗС УНР про звітування спеціальних комісій і окремих урядовців УНР за кордоном перед дипломатичними місіями 24 червня 1919 р. 182
118. Лист Міністерства преси й інформації УНР до посольства УНР в Німеччині з проханням надсилати німецькі часописи 25 червня 1919 р. 183
119. Повідомлення Українського телеграфного агентства посольству УНР в Німеччині про повстанський рух в Україні 25 червня 1919 р. 184
120. Лист військового міністра УНР до посла в Німеччині М. Порша про відбір фахівців для служби в Армії УНР 27 червня 1919 р. 186
121. Супровідний лист МЗС УНР до копії ноти президенту Мирної конференції в Парижі 30 червня 1919 р. 186
122. Лист Міністерства закордонних справ УНР до посла УНР в Німеччині М. Порша з проханням надсилати звіти до міністерства 2 липня 1919 р. 187

-
123. Лист консула УНР у Баварії до посла УНР в Німеччині про налагодження українсько-німецьких торговельних зв'язків
5 липня 1919 р. 188
124. Лист Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині послу УНР в Німеччині про відвідання представником Данського Червоного Хреста таборів військово-полонених та інтернованих українців у Польщі
8 липня 1919 р. 190
125. Видатки Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині
8 липня 1919 р. 190
126. Повідомлення міністру закордонних справ УНР про діяльність Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині
8 липня 1919 р. 191
127. Розпорядження міністра закордонних справ УНР про узгодження дій посадовців посольств і місій з МЗС УНР
15 липня 1919 р. 192
128. Лист голови української корпорації в США А. Пашука посольству УНР в Німеччині з пропозицією презентувати уряд України
19 липня 1919 р. 193
129. Склад співробітників Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині станом на 20 липня 1919 р.
20 липня 1919 р. 194
130. Супровідний лист до постанови департаменту МЗС УНР від 17 червня 1919 р. про підпорядкованість посольствам відряджених за кордон місій
21 липня 1919 р. 195
131. Лист МЗС УНР до українських посольств про закупівлю підручників з консульського права
21 липня 1919 р. 196

-
132. Повідомлення посла УНР в Німеччині
М. Порша міністру закордонних справ УНР
про діяльність Української військово-санітарної
місії для справ полонених у Німеччині
22 липня 1919 р. 197
133. Лист відділу преси МЗС УНР до посольства
УНР в Німеччині з проханням надсилати
німецькі видання
22 липня 1919 р. 198
134. Лист Головного отамана військ УНР
С. Петлюри до посольства УНР в Німеччині
про придбання фото- та кінообладнання
23 липня 1919 р. 199
135. Звернення фінансового агента Г. Супруна
до посла УНР в Німеччині з проханням
видати йому паспорт на ім'я Ф. Хом'яка
для поїздки у Швейцарію
Липень 1919 р. 200
136. Вказівка міністра закордонних справ УНР
послу УНР в Німеччині М. Поршу про фінансову
підтримку Української військово-санітарної
місії для справ полонених у Німеччині
4 серпня 1919 р. 200
137. Посольство УНР в Німеччині про ставлення до
повідомлень про єврейські погроми в Україні
21 серпня 1919 р. 201
138. Наказ про затвердження штатів
Української військово-санітарної місії
для справ полонених у Німеччині
25 серпня 1919 р. 202
139. Звернення фінансового агента до посла УНР
в Німеччині про видачу Н. Костюкову листа
для поїздки в Прагу
26 серпня 1919 р. 205

---

140. Лист голови дипломатичної місії УНР в Голландії і Бельгії до посольства УНР в Німеччині про сприяння у безперешкодній видачі віз громадянам УНР <i>27 серпня 1919 р.</i>	206
141. Лист посла УНР М. Порша до міністра закордонних справ УНР про фінансове становище посольства УНР в Німеччині <i>Серпень 1919 р.</i>	207
142. Лист посольства УНР в Німеччині до МЗС УНР про видачу українських паспортів буковинцям <i>Серпень 1919 р.</i>	209
143. Супровідний лист посольства УНР до ноти МЗС Німеччини про радіосполучення між Берліном і Кам'янцем-Подільським <i>1 вересня 1919 р.</i>	210
144. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині про ознайомлення торговельних кіл з повідомленням Кам'янецького сільсько- господарського кооперативного союзу <i>10 вересня 1919 р.</i>	211
145. Інформація Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині про становище українських робітників <i>19 вересня 1919 р.</i>	211
146. Звернення уповноваженого Українського Червоного Хреста до міністра закордонних справ УНР про виділення коштів на утримання місії УЧХ в Німеччині <i>19 вересня 1919 р.</i>	212
147. Наказ по Міністерству закордонних справ УНР про кадрові призначення <i>20 вересня 1919 р.</i>	213

---

148. Повідомлення консульства УНР у Баварії про економічну політику Німеччини <i>24 вересня 1919 р.</i>	214
149. Повідомлення Надзвичайної дипломатичної місії УНР у Швеції і Норвегії посольству УНР в Німеччині про нову адресу канцелярії у Стокгольмі <i>25 вересня 1919 р.</i>	217
150. Повідомлення Військово-санітарної місії УНР в Австрії й Угорщині про боротьбу з більшовизмом у Західній області УНР <i>26 вересня 1919 р.</i>	217
151. Звернення голови дипломатичної місії УНР в Румунії К. Мацієвича до посольства УНР в Німеччині з проханням надіслати бланки закордонних паспортів <i>6 жовтня 1919 р.</i>	218
152. Лист посла УНР в Німеччині М. Порша до міністра закордонних справ УНР про впорядкування поштових відправлень <i>18 жовтня 1919 р.</i>	219
153. Звернення МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині про придбання ротатора <i>20 жовтня 1919 р.</i>	219
154. Звернення посольства УНР в Німеччині до міністра закордонних справ і міністра фінансів УНР про виплату грошей на утримання посольства <i>22 жовтня 1919 р.</i>	220
155. Повідомлення посла УНР в Німеччині М. Порша про ставлення німецьких урядових кіл до України та Росії <i>22 жовтня 1919 р.</i>	221
156. Повідомлення консула УНР у Баварії про перспективи заснування німецько-української торгової палати в Берліні <i>23 жовтня 1919 р.</i>	223

-
157. Звернення МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині про одержання дозволу на придбання радіостанцій для Українського Телеграфного Агентства
24 жовтня 1919 р. 224
158. Акт про урочисту присягу членів посольства УНР у Німеччині
Не раніше 27 жовтня 1919 р. 225
159. Розпорядження МЗС УНР про надсилання посольствами інформації про країну перебування
28 жовтня 1919 р. 226
160. Клопотання консула УНР у Баварії про українських військовополонених в Італії
29 жовтня 1919 р. 229
161. Лист Міністерства преси й пропаганди УНР до посольства УНР в Німеччині про радника П. Бензю
1 листопада 1919 р. 230
162. Розпорядження Голови Ради Народних Міністрів УНР про політичну та дипломатичну діяльність українських представництв за кордоном
3 листопада 1919 р. 231
163. Лист посла УНР в Німеччині М. Порша міністру закордонних справ УНР про термінове вирішення питання з будинком посольства
3 листопада 1919 р. 233
164. Повідомлення МЗС УНР послу УНР в Німеччині про переказ грошей
5 листопада 1919 р. 233
165. Повідомлення консула УНР у Баварії В. Оренчука про з'їзд представників німецьких економічних товариств у Берліні
18 листопада 1919 р. 234

-
166. Повідомлення про пересилку копії ноти посольства УНР в Німеччині французькій місії у Берліні
22 листопада 1919 р. 236
167. Повідомлення консула УНР у Баварії В. Оренчука про переговори керівників німецьких економічних відомств
22 листопада 1919 р. 236
168. 3 бесіди посла УНР в Німеччині М. Порша з міністром закордонних справ Німеччини У. Брокдорфом Ранцау
26 листопада 1919 р. 238
169. Повідомлення консульства УНР у Баварії послу УНР в Німеччині про наслідки переговорів торговельної місії Денікіна з німецькими промисловцями
26 листопада 1919 р. 240
170. Лист секретаря дипломатичної місії УНР в Данії до посольства УНР в Німеччині з проханням повідомити про видання німецькою мовою української поезії
28 листопада 1919 р. 241
171. Повідомлення голови дипломатичної місії УНР в Данії про одержання бланків дипломатичних паспортів і переказ грошей за надану послугу
3 грудня 1919 р. 242
172. Повідомлення консула УНР у Баварії послу УНР в Німеччині про німецьку торговельну політику
6 грудня 1919 р. 243
173. Доручення МЗС УНР посольству УНР в Німеччині провести переговори з німецьким урядом про телеграфний зв'язок
9 грудня 1919 р. 244

---

174. Супровідний лист консульства УНР у Баварії до звіту за період з 1 липня по 31 жовтня 1919 р. <i>11 грудня 1919 р.</i>	245
175. Розписка консула УНР у Баварії про одержання невикладених коштів на утримання консульства <i>11 грудня 1919 р.</i>	246
176. Клопотання Української військово-санітарної місії в Німеччині про звільнення українських старшин і козаків із армії Бермонта <i>18 грудня 1919 р.</i>	246
177. Повідомлення консула УНР у Баварії про переорієнтацію німецько-українського господарського товариства <i>19 грудня 1919 р.</i>	248
178. Повідомлення консула УНР у Баварії про пересилку до посольства УНР в Німеччині німецького часопису <i>20 грудня 1919 р.</i>	248
179. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині про сприяння у забезпеченні України насінням для посівів <i>27 грудня 1919 р.</i>	249
180. Депеша члена Директорії УНР А. Макаренка посольству УНР в Німеччині про затвердження урядом нових штатів місії УНР за кордоном <i>27 грудня 1919 р.</i>	250
181. Повідомлення Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині про становище українських робітників <i>Орієнтовно грудень 1919 р.</i>	251
182. Повідомлення міністру закордонних справ УНР про асигнування посольству УНР в Німеччині <i>1919 р.</i>	253

---

183. Пояснювальна записка міністра закордонних справ УНР про шляхи протидії антиукраїнській пропаганді в Німеччині <i>1919 р.</i>	253
184. Інформаційне повідомлення про особливості формування політики Німеччини щодо У країни <i>1919 р.</i>	254
185. Повідомлення посольства УНР в Німеччині голові дипломатичної місії УНР в Парижі про надіслані ноти протесту генералу Дюпону <i>1919 р.</i>	256
186. Режим роботи посла УНР в Німеччині <i>1919 р.</i>	256
187. Інструкція для канцелярії посольства УНР в Німеччині <i>1919 р.</i>	257
188. Інструкція для господарчого відділу посольства УНР в Німеччині <i>1919 р.</i>	258
189. Інструкція з організації праці посольства УНР в Німеччині <i>1919 р.</i>	258
190. Звіт дипломатичного відділу посольства УНР в Німеччині <i>1919 р.</i>	259
191. Доповідна записка міністра фінансів УНР Раді Народних Міністрів УНР про необхідність розформування окремих дипломатичних місій через відсутність коштів <i>27 лютого 1920 р.</i>	265
192. Повідомлення консула УНР у Баварії про можливі наслідки введення нового режиму в їзду до Чехо-Словаччини <i>13 березня 1920 р.</i>	266

---

193. Повідомлення консула УНР у Баварії про торговельно-економічні відносини Німеччини з радянською Росією та Україною 24 березня 1920 р.	267
194. Секретний лист консульства УНР у Баварії послу УНР в Німеччині про наміри баварського уряду виселити іноземців з Баварії 2 квітня 1920 р.	269
195. Лист міністра фінансів УНР Б. Мартоса до посла УНР в Німеччині про повернення державних коштів 7 квітня 1920 р.	271
196. Запит посольства УНР у Німеччині про діяльність Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині 9 квітня 1920 р.	272
197. Розпорядження посла УНР в Німеччині і уповноваженого міністра відрядити в Україну всіх членів Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині 9 квітня 1920 р.	273
198. Повідомлення посольства УНР в Німеччині про ревізію фінансового агентства УНР 15 квітня 1920 р.	273
199. Лист посольства УНР в Німеччині до Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині про видачу посвідчень 21 квітня 1920 р.	274
200. Відповідь Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині на звернення посольства УНР про видачу посвідчень військовополоненим 22 квітня 1920 р.	275

-
201. Лист посла УНР в Німеччині М. Порша до Міністерства закордонних справ УНР про затвердження на посаді секретаря посольства Ю. Павловича
15 травня 1920 р. 276
202. Лист посла УНР в Німеччині М. Порша міністру закордонних справ УНР про доцільність змін у штаті посольства та поліпшення оплати праці його співробітників
25 травня 1920 р. 277
203. Список урядовців Кредитової канцелярії Міністерства фінансів УНР в Німеччині
29 травня 1920 р. 279
204. Повідомлення українського фінансового агентства посольству УНР в Німеччині про склад співробітників
29 травня 1920 р. 279
205. 3 листа М. Галина до Є. Чикаленка про ревізію фінансової діяльності Г. Супруна
30 травня 1920 р. 281
206. Повідомлення Військово-санітарної місії УНР в Німеччині посольству УНР про заснування комуністичного гуртка в українському таборі Зальцведель
4 червня 1920 р. 283
207. Повідомлення посла УНР в Німеччині М. Порша Міністерству закордонних справ УНР про структуру та персональний склад посольства
9 червня 1920 р. 283
208. Розписка члена Української республіканської капели О. Пеленського про одержання від посла УНР в Німеччині М. Порша грошей
9 червня 1920 р. 286
209. Повідомлення сотника Трезвінського голові Української військово-санітарної місії для

допомоги полоненим у Центральній і Південній Європі про становище українських військовополонених та більшовицьку пропаганду в Німеччині <i>11 червня 1920 р.</i>	287
210. Повідомлення доктора З. Кузелі послу УНР в Німеччині про стан видання часопису «Шлях» <i>28 червня 1920 р.</i>	298
211. Повідомлення посольства УНР в Німеччині про згоду перебрати опіку над українськими військовополоненими <i>30 червня 1920 р.</i>	301
212. Відповідь посольства УНР в Німеччині на прохання хорунжого Ф. Ємця <i>2 липня 1920 р.</i>	302
213. Повідомлення сотника Трезвінського посольству УНР в Німеччині про припинення діяльності Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині <i>2 липня 1920 р.</i>	303
214. Лист Головного управління мистецтв та національної культури УНР до посла УНР в Німеччині про стипендії для Тараса Шухевича <i>3 липня 1920 р.</i>	304
215. Записка невстановленої особи до посла УНР в Німеччині М. Порша з проханням передати гроші <i>7 липня 1920 р.</i>	305
216. Повідомлення посольства УНР в Німеччині про ліквідацію Української військово-санітарної місії для справ полонених у Німеччині <i>13 липня 1920 р.</i>	306
217. Посвідка про одержання Радою Української республіканської капели від агента міністерства фінансів УНР в Німеччині грошей <i>18 липня 1920 р.</i>	307

-
218. Розписка керівників Української республіканської капели про одержання грошей від посла УНР в Німеччині М. Порша
22 липня 1920 р. 308
219. Лист Міністерства закордонних справ УНР до посла УНР в Німеччині М. Порша про призначення генеральним консулом УНР в Берліні І. Х. Фонфе
24 липня 1920 р. 308
220. Відомість про виплати Українській військово-санітарній місії для справ полонених у Німеччині
26 липня 1920 р. 309
221. Супровідний лист до копії ноти уряду УНР Вищій Раді з роз'ясненням військово-політичної ситуації
8 серпня 1920 р. 310
222. Розписка урядовця Української військово-санітарної місії в Німеччині про одержання від посольства УНР грошей
10 серпня 1920 р. 312
223. Звернення німецького підприємця Карла Фаута до посольства УНР в Німеччині про переселення 1000 німецьких родин в Україну
10 серпня 1920 р. 312
224. Постанова Ради Народних Міністрів УНР про ліквідацію Військово-санітарних місій для справ полонених у Центральній та Південній Європі
11 серпня 1920 р. 313
225. Договір між посольством УНР в Німеччині та видавцем Я. Оренштайном про передачу йому приміщення в Берліні для потреб Українського видавництва
11 серпня 1920 р. 315

---

226. Розписка головного редактора часопису «Шлях» З. Кузелі про одержання від посольства УНР в Німеччині п'яти тисяч марок <i>12 серпня 1920 р.</i>	317
227. Розписка головного редактора часопису «Шлях» З. Кузелі про одержання від посольства УНР в Німеччині трьох тисяч марок <i>23 серпня 1920 р.</i>	317
228. З листа Є. Лукасевича до Є. Чикаленка про звільнення посла УНР в Німеччині М. Порша та інші переміщення серед українських дипломатів <i>1 вересня 1920 р.</i>	318
229. Лист видавця Я. Оренштайна до посольства УНР в Німеччині та до МЗС УНР про співпрацю у виданні українських книжок <i>29 вересня 1920 р.</i>	320
230. З листа Г. Чикаленко-Келлер до батька Є. Чикаленка про умови оплати його праці як дипломатичного радника посольства УНР в Німеччині <i>3 жовтня 1920 р.</i>	321
231. З листа Є. Вирового до Є. Чикаленка про приїзд до Берліна М. Василька <i>8 жовтня 1920 р.</i>	323
232. З листа Є. Вирового до Є. Чикаленка про оплату праці радників посольства УНР в Німеччині <i>10 жовтня 1920 р.</i>	323
233. Акт про передачу посольством УНР в Німеччині видавцеві Я. Оренштайну українських книжок <i>15 жовтня 1920 р.</i>	324
234. З листа М. Василька до Є. Чикаленка про оплату його праці як радника посольства УНР в Німеччині <i>16 жовтня 1920 р.</i>	324

-
235. Лист посольства УНР в Німеччині
до МЗС УНР про організацію перевезення
українських книжок в Україну
18 жовтня 1920 р. 325
236. Лист посольству УНР в Німеччині
про створення в м. Берліні ініціативного
Комітету з відновлення Вільного козацтва
22 жовтня 1920 р. 326
237. З інформаційного бюлетеня № 1
дипломатичного відділу посольства УНР
в Німеччині про діяльність посольства
та українсько-німецькі відносини
26 жовтня 1920 р. 327
238. З інформаційного бюлетеня № 2
дипломатичного відділу посольства УНР
в Німеччині про діяльність посольства
та життя української еміграції
4 листопада 1920 р. 333
239. Повідомлення директора загального
департаменту Міністерства закордонних
справ УНР про персональний склад
посольства УНР в Німеччині
5 листопада 1920 р. 336
240. Лист посольства УНР в Німеччині
до редактора часопису «Шлях»
про надання звітів і касової книжки
5 листопада 1920 р. 336
241. З інформаційного бюлетеня № 3
дипломатичного відділу посольства УНР
в Німеччині про діяльність фінансового агента
Директорії УНР в Німеччині Г. Супруна
11 листопада 1920 р. 337
242. Розвідувальне донесення
про військові наміри більшовиків
17 листопада 1920 р. 340

-
243. Лист МЗС УНР посольству УНР
в Німеччині про діяльність більшовиків
серед українських військовополонених
18 листопада 1920 р. 342
244. 3 листа В. Короліва-Старого до Є. Чикаленка
про звернення посольства УНР в Німеччині
до гетьмана П. Скоропадського
20 листопада 1920 р. 345
245. Лист МЗС УНР посольству УНР в Німеччині
про заснування німецько-українського банку
22 листопада 1920 р. 346
246. Лист посла УНР в Німеччині М. Порша
до фінансового агента Г. Супруна
про незаконність блокування коштів
дипломатичних місій УНР
30 листопада 1920 р. 347
247. 3 інформаційного бюлетеня № 6 дипломатичного
відділу посольства УНР в Німеччині
про діяльність посольства та уряду УНР
9 грудня 1920 р. 348
248. Лист МЗС УНР до посольства УНР
в Німеччині з проханням надіслати вирок
Берлінського суду у справі Г. Супруна
10 грудня 1920 р. 351
249. Лист посла УНР в Німеччині до МЗС УНР
про надсилання копії заяви щодо демісії
11 грудня 1920 р. 351
250. Повідомлення інформаційного відділу
посольства УНР в Німеччині МЗС УНР
про надсилання німецької періодики
16 грудня 1920 р. 352
251. Супровідний лист посольства УНР в Німеччині
до МЗС УНР з проханням терміново оформити
диплом почесного консула п. Обрену
18 грудня 1920 р. 353

-
252. Лист керуючого справами Директорії УНР
до міністра закордонних справ УНР
про резолюцію С. Петлюри на заяві посла УНР
в Німеччині М. Порша щодо демісії
21 грудня 1920 р. 354
253. Звернення українців Червоної армії,
інтернованих у Німеччині, до посольства УНР
з проханням виділити їх в окремі табори
30 грудня 1920 р. 354
254. Повідомлення посольства УНР в Німеччині
про німецько-російські економічні відносини
Грудень 1920 р. 357
255. Фінансовий звіт
Української республіканської капели
1920 р. 359
256. Посольство УНР в Німеччині про політичну
ситуацію в Німеччині наприкінці 1920 р.
1 січня 1921 р...... 360
257. Звіт про діяльність дипломатичного відділу
посольства УНР в Німеччині в 1920 р.
4 січня 1921 р. 367
258. Перехоплене повідомлення про діяльність
російського радянського посольства
в Німеччині
4 січня 1921 р. 370
259. Звернення посольства УНР в Німеччині
до українських громадян про підтримку
українських студентів за кордоном
12 січня 1921 р. 374
260. Повідомлення дипломатичного відділу
посольства УНР в Німеччині МЗС УНР
про надруковане в іноземних журналах
інтерв'ю Р. Смаль-Стоцького
17 січня 1921 р. 375

-
261. Інформація посольства УНР в Німеччині про діяльність та фінансові збори консульського відділу посольства протягом 1918–1920 рр.
17 січня 1921 р. 376
262. Інформація посольства УНР в Німеччині про діяльність консульського відділу в 1920 р.
18 січня 1921 р. 376
263. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині з проханням надіслати інформацію про лекції німецьких учених і публіцистів у Берлінському університеті
21 січня 1921 р. 378
264. Лист посольства УНР в Німеччині до МЗС УНР про цикл лекцій німецьких учених і публіцистів у Берлінському університеті
11 лютого 1921 р. 378
265. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині з проханням надати відомості про Німецько-українське товариство
11 лютого 1921 р. 380
266. Лист посольства УНР в Німеччині до МЗС УНР про діяльність Німецько-українського товариства
21 лютого 1921 р. 380
267. Приватний лист референта в українських справах МЗС Німеччини фон Блюхера до повіреного в справах УНР в Німеччині Р. Смаль-Стоцького про діяльність міністра фінансів уряду УНР Х. Баранівського
21 лютого 1921 р. 381
268. Супровідний лист до повідомлення референта в українських справах МЗС Німеччини фон Блюхера про трансакції міністра фінансів уряду УНР Х. Баранівського
22 лютого 1921 р. 382

-
269. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині про подяку М. Поршу за відмінно поставлену роботу посольства та про демісію
Лютий 1921 р. 383
270. Доповідна записка міністра закордонних справ УНР А. Ніковського уряду УНР про звільнення українських коштів із банків Німеччини
5 березня 1921 р. 384
271. Подання МЗС УНР до Ради Народних Міністрів УНР про звільнення М. Порша з посади посла УНР в Німеччині
16 березня 1921 р. 386
272. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині з проханням надсилати німецькомовні видання з питань міжнародного життя
29 березня 1921 р. 387
273. Лист МЗС УНР до українських посольств і місій з проханням зібрати матеріали стосовно професійної освіти за кордоном для потреб Міністерства освіти УНР
31 березня 1921 р. 388
274. Лист повіреного в справах УНР в Німеччині Р. Смаль-Стоцького до МЗС УНР про діяльність посольства
До 9 квітня 1921 р. 389
275. Телеграма МЗС УНР Р. Смаль-Стоцькому про надання йому звання посла
9 квітня 1921 р. 390
276. Повідомлення МЗС УНР міністру й послу УНР М. Васильку про діяльність української політичної еміграції в Німеччині
10 квітня 1921 р. 390
277. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині про тактику діяльності посольства у зв'язку з ратифікацією Ризького мирного договору
19 квітня 1921 р. 401

-
278. Роз'яснення МЗС УНР стосовно пошуку матеріалів про професійну освіту за кордоном
2 травня 1921 р. 402
279. Запрошення від посольства УНР в Німеччині до участі в нараді у справі економічної відбудови України та статут наради
3 травня 1921 р. 403
280. Лист посла УНР в Німеччині Р. Смаль-Стоцького до МЗС УНР про старшин Армії УНР
24 травня 1921 р. 406
281. Звернення Української республіканської капели до посольства УНР в Німеччині про надання допомоги
24 травня 1921 р. 407
282. Посольство УНР в Німеччині про політичну ситуацію в країні та її взаємини з Антантою
30 травня 1921 р. 408
283. Повідомлення посольства УНР в Німеччині міністру народного господарства УНР П. Пилипчуку про надання допомоги студенту Кожевникову
1 червня 1921 р. 410
284. Приватний лист невстановленої особи до повіреного у справах Польщі в Німеччині про ставлення Генерального польського консульства в Берліні до українських національних паспортів
11 червня 1921 р. 411
285. Лист керуючого справами Директорії УНР до міністра закордонних справ УНР про резолюцію голови Директорії УНР С. Петлюри на доповіді у справі старшин Армії УНР
15 червня 1921 р. 414
286. Лист колишнього сотника І. Новицького до посольства УНР в Німеччині

про допомогу у здобутті освіти в університеті Відня або Берліна <i>19 червня 1921 р.</i>	415
287. Лист МЗС УНР до посольства УНР в Німеччині про ставлення до гетьманських старшин <i>27 червня 1921 р.</i>	418
288. Лист МЗС УНР до послів і глав дипломатичних місій УНР з вимогою активізувати протидію ворожій агітації <i>27 червня 1921 р.</i>	419
289. Розпорядження МЗС УНР про термінове надання статутів міністерств закордонних справ країн перебування <i>1 липня 1921 р.</i>	419
290. Лист Міністерства народної освіти УНР до посольства УНР в Німеччині про ідентичність документів студентів-українців <i>4 липня 1921 р.</i>	420
291. Доручення МЗС УНР послові УНР в Німеччині надати інформацію про діяльність Зеленого Інтернаціоналу та про селянський рух за кордоном <i>6 липня 1921 р.</i>	421
292. Доручення МЗС УНР послові УНР в Німеччині посприяти приїзду в Німеччину молодих українських науковців для продовження навчання <i>20 липня 1921 р.</i>	422
293. Лист Міністерства народної освіти УНР до посольства УНР в Німеччині про допомогу українським студентам <i>10 серпня 1921 р.</i>	422
294. Доручення МЗС УНР послові УНР в Німеччині з'ясувати плани В. Мазуренка, М. Грушевського й М. Чечеля <i>11 серпня 1921 р.</i>	423

-
295. Доручення МЗС УНР послові УНР в Німеччині надати звіт про конференцію українських соціал-демократів та представників уряду Грузії
11 серпня 1921 р. 424
296. Звернення української громади табору Целле до посольства УНР в Німеччині про допомогу військовополоненим українцям з інших таборів
15 серпня 1921 р. 425
297. Вербальна нота посольства УНР в Німеччині про необхідність надання допомоги українським військовополоненим
22 серпня 1921 р. 426
298. Лист посольства УНР в Німеччині до Міністерства народної освіти УНР про умови навчання українських студентів
30 серпня 1921 р. 427
299. Лист посольства УНР в Німеччині до колишнього голови Військово-санітарної місії УНР в Німеччині сотника Трезвінського про українське conto в німецькому банку
5 вересня 1921 р. 429
300. Прохання МЗС УНР до посла УНР в Німеччині Стоцького допомогти студентів Київського університету Ю. Хижняку одержати дозвіл на в'їзд до Німеччини
20 вересня 1921 р. 430
301. Лист посольства УНР в Німеччині до МЗС УНР про інтернованих в німецьких таборах українських вояків
21 вересня 1921 р. 431
302. Вербальна нота МЗС УНР посольству УНР в Німеччині про надання допомоги українським військовополоненим
26 вересня 1921 р. 431

-
303. Лист посольства УНР в Німеччині до
Спілки студентів-українців про необхідність
дотримання вимог німецького уряду
26 вересня 1921 р. 432
304. Доручення заступника міністра закордонних
справ УНР послові УНР в Німеччині
розшукати офіційні видання про податкову
систему в Німеччині
11 жовтня 1921 р. 433
305. Доручення заступника міністра закордонних
справ УНР послові УНР в Німеччині надіслати
матеріали з'їзду Протестантської церкви
11 жовтня 1921 р. 434
306. Звернення Військово-історичного музею-архіву
УНР до посольства УНР в Німеччині
з проханням надіслати матеріали
про архівно-музейну справу
12 жовтня 1921 р. 435
307. Звернення Військово-історичного
музею-архіву УНР до посольства УНР
в Німеччині з проханням надіслати матеріали
про українських громадян
13 жовтня 1921 р. 436
308. Фрагмент листа невстановленої особи
до посла УНР в Німеччині про цінність
для національної культури спадщини
Української армії
21 жовтня 1921 р. 436
309. Таємна інформація МЗС УНР послові УНР
в Німеччині про антиукраїнську
діяльність Т. Мишака
27 жовтня 1921 р. 437
310. Лист невстановленої особи до посла УНР
в Німеччині з проханням вжити заходів
для поширення інформації про Україну
6 листопада 1921 р. 438

-
311. Доручення МЗС УНР послові УНР в Німеччині перевірити достовірність повідомлень про суперечності між Англією та Німеччиною
7 листопада 1921 р. 439
312. Доручення МЗС УНР послові УНР в Німеччині з'ясувати можливості відправки до Зеленого Клину напівофіційного представника УНР
10 листопада 1921 р. 440
313. Лист МЗС УНР послові УНР в Німеччині про інформування щодо перебування в Берліні професора Коваля
17 листопада 1921 р. 440
314. Повідомлення МЗС УНР послові УНР в Німеччині про порядок одержання візи для в'їзду до Польщі
19 листопада 1921 р. 441
315. Доручення МЗС УНР послові УНР в Німеччині перевірити достовірність ведення радянськими представниками у Берліні переговорів про оренду копалень Донецького басейну
25 листопада 1921 р. 442
316. Лист колишнього антрепренера театрів у Києві М. Пфейффера до посла УНР в Німеччині з пропозиціями розвивати українську національну кінематографію
1921 р. 442
317. Інформація МЗС УНР про діяльність посольства УНР в Німеччині в 1921 р.
1921 р. 446
318. Наказ посольства УНР в Німеччині про оплату консульських послуг
1 січня 1922 р. 448
319. Доручення МЗС УНР послові УНР в Німеччині вивчити обгрунтованість намірів «Вільного

козацтва» створити німецько-український банк у Німеччині <i>6 січня 1922 р.</i>	450
320. Лист МЗС УНР послові УНР в Німеччині з вимогою не листуватися з особами, які виступають від імені Директорії, організованої у Відні <i>6 січня 1922 р.</i>	450
321. Лист МЗС УНР до посла УНР в Німеччині з проханням надати наявну інформацію про радянське військове командування в Україні <i>9 січня 1922 р.</i>	452
322. Лист МЗС УНР до посла УНР в Німеччині про потребу допомогти службовцям – колишнім офіцерам вступити до військових закладів Німеччини <i>12 січня 1922 р.</i>	452
323. Лист МЗС УНР послові УНР в Німеччині з проханням надати інформацію про ставлення за кордоном до документів українських громадян <i>24 січня 1922 р.</i>	453
324. Лист посольства УНР в Німеччині до Головної управи Союзу українських студентських громад у Польщі <i>6 лютого 1922 р.</i>	454
325. Лист Українського Громадського Комітету до Р. Смаль-Стоцького про організацію перевезення виставки з Берліна до Праги <i>22 березня 1922 р.</i>	455
326. Повідомлення послу УНР в Німеччині про заснування в Берліні Спілки об'єднаних громадських і добродійних українських організацій <i>6 квітня 1922 р.</i>	456

-
327. Лист генерал-інспектора Війська УНР до посольства УНР в Німеччині з проханням допомоги у видачі візи сотнику Погрібному 11 квітня 1922 р. 457
328. Лист тимчасово керуючого МЗС УНР до Р. Смаль-Стоцького з проханням повідомити місцеву пресу про безпідставність чуток щодо домовленостей між С. Петлюрою та В. Вишиваним 28 квітня 1922 р. 458
329. Лист голови дипломатичної місії УНР у Бельгії до посольства УНР в Німеччині з проханням повідомити про місце перебування посла М. Василька 9 травня 1922 р. 458
330. Повідомлення МЗС УНР послові УНР в Німеччині про призначення військовим міністром уряду УНР генерал-поручника М. Юнаківа 30 травня 1922 р. 459
331. Супровідний лист МЗС УНР до меморандуму уряду УНР про голод в Україні 25 липня 1922 р. 459
332. Повідомлення МЗС УНР посольству УНР в Німеччині про трагічну загибель полковника Генерального штабу Української Армії Отмарштейна 31 липня 1922 р. 460
333. Фрагмент плану Українського економічного конгресу в Берліні Не раніше жовтня 1922 р. 461
334. Лист посольства УНР в Німеччині до дипломатичної місії УНР в Швейцарії про оформлення паспортів для українських громадян 14 грудня 1922 р. 462

---

335. Лист керуючого справами Директорії М. Мироновича до посла УНР в Німеччині про перевезення старшинської бібліотеки з Берліна до Варшави <i>17 січня 1923 р.</i>	463
336. Повідомлення керуючому справами Директорії М. Мироновичу про закриття посольства УНР в Німеччині <i>Не раніше 17 січня 1923 р.</i>	465
337. Лист невстановленої особи про становище представників посольства УНР в Німеччині після його ліквідації <i>Не раніше 26 січня 1923 р.</i>	467
338. Меморандум повіреного в справах УНР в Німеччині Р. Смаль-Стоцького міністрові закордонних справ Німеччини фон Розенбергу про обставини припинення діяльності посольства УНР в Німеччині <i>4 березня 1923 р.</i>	468
339. Із статті Андрія Жука з нагоди 85-ліття з дня народження посла УНР в Німеччині М. Порша	469
Іменний покажчик	475
Географічний покажчик	519
Список скорочень	527
Фотоматеріали	529

Науково-документальне видання

**УКРАЇНСЬКІ ДИПЛОМАТИЧНІ
ПРЕДСТАВНИЦТВА В НІМЕЧЧИНІ
(1918 – 1922): ДОКУМЕНТИ І МАТЕРІАЛИ**

Упорядники

Даниленко Василь Михайлович

Кривець Наталія Василівна

Відповідальний за випуск *Осип Зінкевич*

Випусковий редактор *Наталія Ксьондзик*

Літературний редактор *Лариса Білик*

Верстка *Олени Нужної*

Комп'ютерний набір *Ірини Афоніної, Наталії Рагуцької*

Дизайн обкладинки *Уляни Мельникової*

Художня обробка фото *Євгена Нужного*

Підписано до друку 30.11.2011

Формат 84×108 ¹/₃₂

Папір офсетний. Друк офсетний

Умовн, друк. арк. 31,08

Тираж 1000 прим.

ТОВ «Смолоскип», МБФ «Смолоскип»

04071, Київ, вул. Межигірська, 21

Тел. і факс (044) 425-23-93.

E-mail: mbf.smoloskyp@gmail.com

www.smoloskyp.org.ua

Державний реєстраційний номер 2348 від 21.11.2005,
3202 від 28.05.2008

Віддруковано ЗАТ «ВІПОЛ». 03151, Київ, вул. Волинська, 60

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру

серія ДК № 752 від 27.12.2001 р.

Зам. 11-1134.